C/2026/3236

2.7.2026

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2007/2/EG vad gäller förenkling av vissa krav för upprättande av infrastruktur för rumslig information i unionen

(COM(2025) 985 final – 2025/0393 (COD))

(C/2026/3236)

Föredragande: **Anna SCHOEMAKERS**

Lagstiftningsförfarande	EU Law Tracker
Remiss	Europaparlamentet, 17.12.2025 Rådet, 20.3.2026
Rättslig grund	Artiklarna 192.1 och 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Kommissionsdokument	COM(2025) 985 final
Relevanta mål för hållbar utveckling	Mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur Mål 11 – Hållbara städer och samhällen Mål 12 – Hållbar konsumtion och produktion Mål 16 – Fredliga och inkluderande samhällen
Ansvarig sektion	Jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö
Antagande av sektionen	26.2.2026
Antagande vid plenarsessionen	18.3.2026
Plenarsession nr	604
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	203/1/2

1. REKOMMENDATIONER

EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉNS (EESK) STÅNDPUNKT:

1.1 EESK stöder målen om EU:s konkurrenskraft, förenkling av lagstiftningen och minskad administrativ börda, och anser att tillgängliga, interoperabla och högkvalitativa rumsliga data utgör en mycket viktig möjliggörande faktor för innovation, ekonomisk resiliens och klimatresiliens, evidensbaserat beslutsfattande och en väl fungerande inre marknad ([1]).

([1]) Se s.1 i motiveringen.

1.2 Kommittén välkomnar översynen av direktiv 2007/2/EG (Inspire) ([2]) i enlighet med kommissionens utvärdering och resultaten av Refit-programmet. Vi välkomnar också de föreslagna ändringarna, som syftar till att förenkla skyldigheterna, avskaffa föråldrade bestämmelser, minska dubbelarbete och modernisera styrningen samtidigt som man bevarar det grundläggande målet om en enhetlig och harmoniserad europeisk infrastruktur för rumslig information med benämningen GreenData4All ([3]).

1.3 Vi ställer oss helt och hållet bakom förslaget om att anpassa den reviderade Inspire-ramen till EU:s övergripande datalagstiftning, särskilt direktiv (EU) 2019/1024 ([4]) om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn. Vi välkomnar även avskaffandet av överlappande och överflödiga bestämmelser för att säkerställa rättslig enhetlighet, interoperabilitet och rättslig klarhet i EU:s digitala regelverk. EESK anser att denna strategi på ett lämpligt sätt återspeglar utvecklingen i riktning mot ett gemensamt europeiskt dataekosystem snarare än parallella eller fragmenterade sektorsspecifika system ([5]).

1.4 Kommittén framhåller på nytt att de data som behandlas inom ramen för GreenData4All-initiativet inte bör tolkas som att de enbart tjänar ett miljöpolitiskt syfte. Rumsliga miljödata är till sin natur gränsöverskridande och sektorsövergripande och utgör en strategisk offentlig tillgång för medlemsstaternas och unionens politik på en rad olika områden, till exempel klimatanpassning, jordbruk (såsom den gemensamma jordbrukspolitiken), luftkvalitet, rymdprogram, katastrofriskreducering, folkhälsa, fysisk planering och civilskydd. Dessa data kan utgöra ett stöd för offentliga förvaltningar, arbetsmarknadens parter, civilsamhällesorganisationer, företag, forskare och allmänheten samt ligga till grund för EESK:s yttranden och verksamhet, till exempel vårt arbete med EU:s One health-modell ([6]). Vi välkomnar därför den fortsatta strategin på unionsnivå för att underlätta en fullständigt standardiserad datalivscykel i linje med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna ([7]).

1.5 Kommittén noterar att kommissionen genomfört ett meningsfullt och inkluderande förfarande för engagemang och samråd med berörda parter, vilket har lett till positiva resultat som kan användas i framtiden. Vi vill lyfta fram att många olika aktörer – offentliga myndigheter, användare av vetenskapliga data, organisationer i det civila samhället, privatpersoner och andra intressenter – uttryckt ett brett stöd för att ändra och förenkla direktiv 2007/2/EG. Detta breda stöd stärker både legitimiteten och den praktiska nyttan av de föreslagna ändringarna.

1.6 Vi hade föredragit en uttrycklig hänvisning till arbetsmarknadens parter och organisationerna i det civila samhället i artikel 18 i direktiv 2007/2/EG. Även om det civila samhället underförstått kan anses vara inkluderat kan avsaknaden av en konkret hänvisning leda till olika tolkningar och till att varje medlemsstat själv avgör hur reglerna ska tillämpas, vilket kan försvåra ett enhetligt och inkluderande genomförande. Dessutom föredrar EESK att vara en partner i en genomförandeprocess inom ramen för ett flerårigt arbetsprogram.

1.7 Kommittén understryker att förenklingen och moderniseringen av Inspire-ramen, i linje med de senaste EU-bestämmelserna om öppna data, förväntas generera årliga kostnadsbesparingar på cirka 12 miljoner euro, vilket gör detta till en attraktiv del av omnibuspaketet om miljön. Genom att förenkla kraven och se till att de stämmer överens med dagens ramverk för öppna data syftar den reviderade strategin till att minska efterlevnadskostnaderna för offentliga myndigheter samtidigt som det blir lättare för både offentliga och privata användare att få ökad och mer effektiv tillgång till geospatiala dataset av högt värde. Detta förväntas leda till ökat vidareutnyttjande av data, stödja innovation och bidra till ett förbättrat genomförande av politiken inom olika sektorer. EESK välkomnar dessa tids- och kostnadsbesparingar ([8]).

([2]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2007/2/EG av den 14 mars 2007 om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire) (EUT L 108, 25.4.2007, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2007/2/oj).
([3]) Se s. 8– 9 i motiveringen.
([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (omarbetning) (EUT L 172, 26.6.2019, s. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).
([5]) Se s. 4–5 i motiveringen.
([6]) EUT C, C/2026/16, 16.1.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/16/oj.
([7]) Se s. 3–6 i motiveringen.
([8]) Se s. 9–10 i motiveringen.

1.8 Kommittén noterar att förslaget inte innehåller några ändringar av unionens budgetram utan presenteras som budgetneutralt. Vi rekommenderar dock att medlemsstaterna ges tillgång till lämplig maskinvara och programvara, så att de kan använda samma tekniska standarder och förfaranden och därmed säkerställa att det råder datainteroperabilitet. Att bygga upp anpassad kapacitet bör fortsätta att vara en ständig prioritet. Särskilda medel bör anslås till medlemsstaterna för detta ändamål, i synnerhet för validering av data som bygger på offentliggjorda standarder ([9]).

1.9 Rättvisa mellan generationerna kräver ett beslutsfattande som kännetecknas av framsyn och där man uttryckligt tar hänsyn till de långsiktiga konsekvenserna av dagens beslut för framtida generationer. Denna princip är särskilt viktig vid insamling, behandling och offentliggörande av rumsliga data, eftersom sådana data används i allt större utsträckning för att vägleda politiska beslut som får långvariga miljömässiga och samhälleliga konsekvenser. Övergången från Inspire-direktivet till en framtidssäkrad GreenData4All-ram innebär därför en viktig möjlighet att fortsätta bedöma och minska de möjliga negativa konsekvenserna av vår datadrivna framtid. Rättvisa mellan generationerna kan förefalla vara ett brett begrepp, men det är direkt tillämpligt på denna lagstiftningsprocess

1.10 Rättvisa mellan generationerna handlar om att se till att datalagring inte påverkar miljön negativt med avseende på vatten, energi och markanvändning. Rättvisa mellan generationerna handlar också om de sociala konsekvenserna, bland annat risker för utestängning i s.k. vita fläckar eller helt enkelt ojämlik tillgång. De ännu okända och potentiellt negativa konsekvenserna av AI får inte heller förbises, utan behöver hanteras, till exempel genom insatser från en grupp expertanvändare. Den övergripande strategin för rättvisa mellan generationerna bör därmed bidra till att infrastruktur för rumsliga data förblir tillgängliga och till nytta för alla, oavsett personliga förhållanden, bakgrund, roll eller ställning i samhället. Detta är en central del av en rättvis och hållbar dataförvaltningsram som ska tjäna både dagens befolkning och framtida generationer.

1.11 EESK rekommenderar att genomförandet av den reviderade Inspire-ramen kompletteras med stärkta insatser för att säkerställa att rumsliga data inom EU samlas in, lagras, behandlas och skyddas inom unionen inom ramen för EU:s rättsliga jurisdiktion och i full överensstämmelse med unionsrätten, EU:s dataskyddsstandarder samt unionens mål om strategiskt oberoende och digital resiliens.

2. **FÖRKLARANDE ANMÄRKNINGAR**

Argument till stöd för rekommendationerna 1.1, 1.2 och 1.3

2.1 En av de bestående framgångarna med EU-samarbetet är möjligheten att dela och gemensamt använda rumsliga data. Inrättandet av gemensamma ramar för insamling, förvaltning och utbyte av geospatial information har gjort det möjligt för många intressenter – särskilt offentliga myndigheter och civilsamhällesorganisationer på lokal, regional och nationell nivå samt på unionsnivå – att utföra sina uppgifter mer effektivt, både inom medlemsstaterna och över gränserna. Öppna och tillgängliga rumsliga data är viktiga verktyg för att övervaka, planera, utvärdera och kontinuerligt förbättra beslutsfattandet i frågor som rör fysisk planering. Dessa data fungerar som stöd för evidensbaserad politik och bidrar till att göra den offentliga förvaltningen mer effektiv och öppen. De bidrar också till att ställa krav på större ansvarstagande. Enskilda medlemsstater kan inte på ett tillfredsställande sätt, var för sig, säkerställa utveckling, styrning, förvaltning och interoperabilitet med avseende på öppna rumsliga data för många användningsområden och aktörer i hela EU.

Argument till stöd för rekommendation 1.4

2.2 Värdet av rumsliga data är i allt högre grad kopplat till klimatåtgärder, begränsning av och anpassning till klimatförändringarna, riskförebyggande och system för tidig varning och respons vid översvämningar, luftföroreningar, torka och skogsbränder. Öppna rumsliga data kommer att förbli särskilt viktiga när det gäller att stärka den inre marknaden och genomföra den europeiska gröna given. Arbetet med förslaget till ändring av direktiv 2007/2/EG inleddes

([9]) Se s.10 i motiveringen.

för en tid sedan och lades till i omnibuspaketet först i ett senare skede. Att inkludera detta förslag påverkar inte kommissionens förslag, vare sig miljömässigt eller i sak, och förslaget är helt i linje med det digitala omnibuspaketet. Även om det inte finns något enskilt mål för hållbar utveckling som uttryckligen handlar om öppen datadelning, är det allmänt erkänt att öppna och interoperabla data är avgörande för att nå målen för hållbar utveckling rent generellt. Tillförlitliga rumsliga data är en grundförutsättning för att flera mål ska kunna uppnås. Dessa data utgör ett stöd vid utformningen av politik, gör det möjligt att följa upp resultat och underlättar samordnade insatser i stor skala.

Argument till stöd för rekommendationerna 1.5 och 1.6

2.3 Användningen av delade data måste även i fortsättningen styras av allmänintresset. Medlemsstaternas regeringar är ansvariga för detta och civilsamhället kommer fortsatt att spela en roll både som medutvecklare och kontrollinstans för att säkerställa en korrekt dataanvändning. EESK stöder EU:s strategi för öppna data, som bygger på principen att data ska användas för det allmännas bästa och bidra till hållbarhetsmålen. Samtidigt betonar kommittén att man inte får vara naiv. Det är viktigt att vara uppmärksam på riskerna med datainsamling för kommersiella syften som kan leda till miljöförstöring, överutnyttjande av naturresurser, olaglig dumpning eller avskogning eller som motiveras av otydliga (internationella) säkerhetsskäl eller säkerhetsregler. Vi ställer oss återigen helt bakom förslaget att ändra Inspire-direktivet i linje med GreenData4All-initiativet, särskilt för att säkerställa kontinuitet.

Argument till stöd för rekommendationerna 1.7 och 1.8

2.4 EESK välkomnar att de tekniska kraven och ekonomiska kostnaderna förväntas minska, men noterar att införandet av särskilda finansieringsmekanismer inte ingår i ändringarna av direktiv 2007/2/EG. Kommittén anser dock att det vore lämpligt med särskilda anslag till medlemsstaterna, så att data kan användas på mest ändamålsenliga sätt samtidigt som så många som möjligt kan få tillgång till dessa data i denna alltmer datadrivna tid. Detta är särskilt viktigt med tanke på den snabba tekniska utvecklingen, bland annat inom AI som utvecklas snabbt. Denna utveckling kommer att öka både efterfrågan på och värdet av högkvalitativa och interoperabla data.

Argument till stöd för rekommendationerna 1.9, 1.10 och 1.11

2.5 Även om det i förslaget hänvisas till EU:s dataförordning (förordning (EU) 2023/2854) ([10]) och den allmänna dataskyddsförordningen (förordning (EU) 2016/679) ([11]) innehåller inte förslaget någon uttrycklig hänvisning till de strategiska utmaningar och problem med rättvisa mellan generationerna som ungdomar har tagit upp när det gäller dataförvaltning och dataanvändning. I det fortsatta arbetet med initiativet bör särskild uppmärksamhet ägnas åt datalagring, inklusive dess energi- och vattenförbrukning, samt frågor om datasuveränitet och dataskydd inom EU. Även om dessa aspekter kan ligga utanför det direkta tillämpningsområdet för direktiv 2007/2/EG anser EESK att de, tillsammans med ungdomsperspektivet, är nära kopplade till det övergripande målet att säkerställa en långsiktig styrning av europeiska rumsliga data som ska vara inkluderande, hållbara och tillgängliga för alla. Det bör inte heller förekomma några så kallade vita fläckar inom unionen. Det är viktigt att beakta dessa aspekter för att upprätthålla förtroendet för EU:s infrastruktur för rumsliga data, särskilt i dagens geopolitiska, tekniska och säkerhetsmässiga läge.

([10]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2854 av den 13 december 2023 om harmoniserade regler för skälig åtkomst till och användning av data och om ändring av förordning (EU) 2017/2394 och direktiv (EU) 2020/1828 (dataförordningen) (EUT L, 2023/2854, 22.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2854/oj).

([11]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

3. **ÄNDRINGSREKOMMENDATIONER TILL KOMMISSIONENS LAGSTIFTNINGSFÖRSLAG**

Ändringsrekommendation 1

Lägg till ett nytt skäl (14) i COM(2025) 985 final om ändring av direktiv 2007/2/EG

Kopplad till rekommendation 1.11

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
	(14) Med beaktande av den strategiska betydelsen av de rumsliga data som omfattas av direktiv 2007/2/EG bör det säkerställas att sådana data samlas in, lagras, behandlas och skyddas inom unionens territorium och under unionens jurisdiktion. Detta kommer att stärka rättssäkerheten, öka förtroendet för datadelning inom den offentliga sektorn och anpassa GreenData4All-ramen till unionens mål om digital suveränitet, cybersäkerhet och strategiskt oberoende.

Motivering

Den snabbt föränderliga geopolitiska situationen gör det nödvändigt att vara extra uppmärksam på var EU-data hanteras, hur de styrs och vilken rättslig ram som gäller. EESK betonar att dataskydd, praxis för datadelning och standarder för datastyrning skiljer sig mycket mellan jurisdiktioner i olika delar av världen. Unionens rättsliga ram utmärks däremot av en särskilt hög skyddsnivå för personuppgifter* samt offentliga och strategiska data.

I detta sammanhang anser EESK att det är mycket viktigt att rumsliga EU-data styrs och förvaltas på ett sätt som garanterar att EU:s lagstiftning och standarder gäller även fortsättningsvis. Detta är nödvändigt för att värna det allmänna intresset, rättssäkerheten och EU:s strategiska oberoende. * Inspire och GreenData4All omfattar inte några personuppgifter.

Ändringsrekommendation 2

Lägg till ett nytt skäl (15) i COM(2025) 985 final om ändring av direktiv 2007/2/EG

Kopplad till rekommendation 1.6

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
	(15) Artikel 18 i direktiv 2007/2/EG ska ändras på följande sätt: ***Medlemsstaterna skall se till att det på olika förvaltningsnivåer inrättas lämpliga strukturer och mekanismer för att samordna bidragen från organisationerna i det civila samhället och alla dem som har intresse av deras infrastrukturer för rumslig information.***

Motivering

Avsikten är att lägga till en uttrycklig hänvisning till organisationerna i det civila samhället i artikel 18, eftersom det på ett tydligt sätt måste framgå att delade data även fortsättningsvis ska styras av allmänintresset. Medlemsstaternas regeringar är ansvariga för detta och det civila samhället kommer fortsatt att spela en roll både som medutvecklare och kontrollinstans för att säkerställa en korrekt dataanvändning. EESK stöder EU:s strategi för öppna data, som bygger på principen att data

ska användas för det allmännas bästa och bidra till hållbarhetsmålen. Samtidigt betonar kommittén att man inte får vara naiv. Det är viktigt att vara uppmärksam på riskerna med datainsamling för kommersiella syften som kan leda till miljöförstöring, överutnyttjande av naturresurser, olaglig dumpning eller avskogning eller som motiveras av otydliga (internationella) säkerhetsskäl eller säkerhetsregler. Vi ställer oss återigen helt bakom förslaget att ändra Inspire-direktivet i linje med GreenData4All-initiativet, särskilt för att säkerställa kontinuitet.

Ändringsrekommendation 3

Lägg till ett nytt skäl (21) i COM(2025) 985 final om ändring av direktiv 2007/2/EG

Kopplad till rekommendationerna 1.9 och 1.10

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
	(21) Rättvisa mellan generationerna kräver ett beslutsfattande som kännetecknas av framsyn och där man uttryckligt tar hänsyn till de långsiktiga konsekvenserna av dagens beslut för framtida generationer, till exempel miljökonsekvenser, sociala konsekvenser och (ännu okända) konsekvenser av AI:s roll i processen för att ta fram rumsliga data. Denna princip är särskilt viktig vid insamling, behandling och offentliggörande av rumsliga data, eftersom sådana data används i allt större utsträckning för att vägleda politiska beslut som får långvariga miljömässiga och samhälleliga konsekvenser. Övergången från Inspire-direktivet till en framtidssäkrad GreenData4All-ram innebär därför en viktig möjlighet att fortsätta bedöma och minska de möjliga negativa konsekvenserna av vår datadrivna framtid.

Motivering

Rättvisa mellan generationerna kan förefalla vara ett brett begrepp, men det är direkt tillämpligt på denna lagstiftningsprocess och handlar bland annat om att undvika negativ miljöpåverkan från datalagring med avseende på vatten, energi och markanvändning. Rättvisa mellan generationerna handlar också om de sociala konsekvenserna, inbegripet risker för utestängning i s.k. vita fläckar eller helt enkelt ojämlik tillgång. De ännu okända och potentiellt negativa konsekvenserna av AI får inte heller förbises, utan behöver hanteras, till exempel genom insatser från en grupp expertanvändare. Den övergripande strategin för rättvisa mellan generationerna bör därmed bidra till att infrastruktur för rumsliga data förblir tillgängliga och till nytta för alla, oavsett personliga förhållanden, bakgrund, roll eller ställning i samhället. Detta är en central del av en rättvis och hållbar dataförvaltningsram som ska tjäna både dagens befolkning och framtida generationer.

Ändringsrekommendation 4

Lägg till en ny artikel 1.11 i COM(2025) 985 final om ändring av direktiv 2007/2/EG

Kopplad till rekommendation 1.6

Kommissionens textförslag	EESK:s ändringsförslag
	(11) Artikel 18 ska ändras på följande sätt: ***Medlemsstaterna skall se till att det på olika förvaltningsnivåer inrättas lämpliga strukturer och mekanismer för att samordna bidragen från organisationerna i det civila samhället och alla dem som har intresse av deras infrastrukturer för rumslig information.***

Motivering

Avsikten är att lägga till en uttrycklig hänvisning till organisationerna i det civila samhället i artikel 18, eftersom det på ett tydligt sätt måste framgå att delade data även fortsättningsvis ska styras av allmänintresset. Medlemsstaternas regeringar är ansvariga för detta och det civila samhället kommer fortsatt att spela en roll både som medutvecklare och kontrollinstans för att säkerställa en korrekt dataanvändning. EESK stöder EU:s strategi för öppna data, som bygger på principen att data ska användas för det allmännas bästa och bidra till hållbarhetsmålen. Samtidigt betonar kommittén att man inte får vara naiv. Det är viktigt att vara uppmärksam på riskerna med datainsamling för kommersiella syften som kan leda till miljöförstöring, överutnyttjande av naturresurser, olaglig dumpning eller avskogning eller som motiveras av otydliga (internationella) säkerhetsskäl eller säkerhetsregler. Vi ställer oss återigen helt bakom förslaget att ändra Inspire-direktivet i linje med GreenData4All-initiativet, särskilt för att säkerställa kontinuitet.

Bryssel den 18 mars 2026.

Séamus BOLAND
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande